

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Regeringen fremsatte i Folketinget den 5. oktober 1982 forslag til lov om begrænsning af lønstigninger og om ændring af takt- og dyrtidsregulering m.v.

Som det fremgik af statsministerens redegørelse i Folketinget, er et af de afgørende elementer i den nuværende økonomiske situation, at den er præget af en alvorlig forværring af den inflatoriske udvikling i pengeindkomsterne.

På trods af, at der ved indgåelsen af kollektive overenskomster og aftaler m.v. er udvist megen tilbageholdenhed, har de samlede lønstigninger i Grønland været af en betydelig størrelsesorden, hvilket ikke mindst skyldes, at lønudviklingen for alle offentligt ansatte i 1981 blev påvirket af, at der i årets løb udløstes i alt 9 dyrtidsportioner á 50 øre i timen, således at dyrtidstillægget alene medførte en forhøjelse på 4,50 kr. pr. time.

Den samlede vurdering af indkomstudviklingen, som man har lagt til grund for fremsættelsen af det nævnte lovforslag i Danmark, gør sig på tilsvarende måde gældende i Grønland, og lovforslaget har derfor til formål at bremse op for den forventede udvikling i pengeindkomsterne i den kommende tid. Lovforslaget indebærer, at lønstigninger, der ikke var gældende inden 6. oktober 1982, ikke kan gennemføres i lovens stopperiode. De aftaler, der indgås i strid med loven, er ugyldige, og krav om højere løn, der støtter sig på en sådan aftale, kan ikke søges håndhævet gennem det fagretlige system eller ved domstolene. Spørgsmålet om, hvorvidt en aftale er gyldig eller ej, vil derimod altid kunne forelægges domstolene til afgørelse.

Forslaget medfører endvidere, at der i intet tilfælde i medfør af kollektiv overenskomst kan rejses krav i forslagens stopperiode over for modparten om lønstigning i denne periode, og at de sædvanlige overenskomstretnlige regler for behandling af sådanne krav ikke kommer til anvendelse.

Derimod berører lovforslaget ikke det fagretlige system. Arbejdsnedlæggelser med det formål at

skaffe sig lønstigning i strid med lovforslagets bestemmelser vil således savne et lovligt formål og vil derfor være overenskomststridige.

Forslaget hindrer derimod ikke, at lønforhøjelser, der er gyldigt aftalt, fastsat eller godkendt inden 6. oktober 1982, gennemføres i stopperioden. Allerede aftalte forhøjelser f.eks. på grundlag af anciennitet eller overgang fra ungarbejder- til voksenløn vil således ikke blive berørt af lovforslaget.

Forslaget hindrer ikke, at overenskomst- eller aftaleparterne i forslagens stopperiode udveksler krav til de nye overenskomster eller aftaler og heller ikke, at der forhandles som sædvanligt i forbindelse med fornyelsen af overenskomsterne pr. 1. april 1983 eller senere.

Det foreslås endvidere, at alle dyrtidsreguleringer i henhold til kollektive overenskomster og aftaler samt individuelle aftaler suspenderes fra og med reguleringer i henhold til januarpristallet 1983 til og med reguleringer i henhold til januarpristallet 1985.

Lovforslaget er i henhold til § 12 i lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands Hjemmestyre forelagt Grønland Hjemmestyre. Hjemmestyrets udtalelse foreligger ikke på indeværende tidspunkt.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen i *stk. 1* indebærer, at der hverken ved kollektiv overenskomst eller aftale eller ved individuel aftale indgæet efter 5. oktober 1982 fra perioden 6. oktober 1982 indtil 1. april 1983 kan ske forhøjelse af den løn, der var gældende pr. 6. oktober 1982, d.v.s. som var gældende ved døgnskiftet mellem 5. oktober og 6. oktober 1982.

Det samme gælder for ensidig fastsættelse af lønvilkår.

I tilfælde, hvor en aftale om højere løn, der er indgæet inden 6. oktober 1982, skal godkendes af en kompetent forsamling, en hovedorganisation, en minister, et nævn eller lignende, før den har fulde retsvirkninger, kan en sådan godkendelse